

ዳኞች፡- ዓሊ መሐመድ

ተክሊት ይመሰል

ተፈሪ ገብሩ

ቀነዓ ቁጣታ

ፀሐይ መንክር

አመልካች፡- አያት አክሲዮን ማህበር - አልቀረቡም

ተጠሪ፡- ወ/ሪት ሜሮን ክፍለሚካኤል ተክሌ - አልቀረቡም

መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል

ፍ ር ድ

1. ጉዳዩን የቀረበው የግልግል ዳኞች ጉባኤ አመልካች ከተጠሪ ጋር በተዋዋለው የዱቤ የቤት ሽያጭ ውል መሰረት የመፈጸም ግዴታ አለበት በማለት የሰጠው ውሳኔ አመልካች በዱቤ የቤት ሽያጭ ውል ስዋዋል የባንክ ስራ የመስራት ወንጀል ፈጽሟል ተብሎ ከተሰጠበት የጥፋተኝነትና የቅጣት ውሳኔና አግባብነት ካላቸው የህግ ድንጋጌዎች አንጻር በሰበር አጣርቶ ለመወሰን የሚል ጭብጥ ተይዞ ነው።
2. የክርክሩ መነሻ አመልካችና ተጠሪ ጳጉሜ 5 ቀን 2000 ዓ/ም የተዋዋሉት የዱቤ የቤት ሽያጭ ውል በተለይም የክፍያ ስርዓቱ የውሉን ሁኔታዎች ለማሻሻል ወይም ለመለወጥ ወይም ወሉን ለማፍረስ የሚያበቃ ምክንያት ነው ወይስ አይደለም የሚለው ነጥብ ነው። አመልካችና ተጠሪ በተዋዋሉት የዱቤ የቤት ሽያጭ ውል አመልካች በአዲስ አበባ ከተማ በቀድሞው ወረዳ 28 በተለምዶ አያት መንደር እየተባለ ከሚጠራው ስፍራ አመልካች በሚገነባው የጋራ የመኖሪ አፓርታማ ህንጻ በሁለተኛ ፎቅ ቁጥሩ አ-2-2 የሆነ ባለሰነት መኝታ ክፍል ቤት በብር 660,121 (ስድስት መቶ ስልሳ ሺ አንድ መቶ ሃያ አንድ ብር) ለተጠሪ ለመሸጥ ተስማምቷል። የቤቱን ዋጋ አከፋፈል በተመለከተ ከቤቱ ዋጋ ውስጥ 197,704 (አንድ መቶ ዘጠና ሰባት ሺ ሰባት መቶ አራት ብር) ከላሽ (ተጠሪ) ቤቱን ከመረከቧ በፊት በስድስት ክፍያዎች እንድትከፍል ቀሪውን ብር 462,417 (አራት መቶ

ስልሳ ሁለት ሺ አንድ መቶ አስራ ሰባት ብር) ቤቱን ከተረከበች ጊዜ ጀምሮ በሰላሳ አመት ውስጥ ከነወለዱ በየወሩ ብር 5,133 (አምስት ሺ አንድ መቶ ሰላሳ ሶስት ብር) እየከፈለች ልታጠናቅቅ ሻጭና ገዥ (አመልካችና ተጠሪ) የተሰማሙ መሆኑ ግራ ቀኝ የሚካካዱበት ነጥብ አይደለም።

3. በአመልካችና በተጠሪ መካከል ለተፈጠረው አለመግባባትና ሙግት ምክንያት የሆነው ተጠሪ በዱቤሽያጭ ውሉ መሰረት የመጀመሪያና ሁለተኛውን ክፍያ ከከፈሉ በኋላ ቀጣዮቹን ክፍያዎች ለመክፈል ተጠሪ ጥያቄ ስታቀርብ በዱቤ ቤት በመሸጥ ከዋጋ ጋር የረዥም ጊዜ ወለድ አብሮ ከቤቱ ዋጋ ጋር ጨምሮ መሰብሰብ የወንጀል ድርጊት መሆኑ ተለግጦ አመልካችና የአመልካች ከፍተኛ የስራ አመራሮች በፌዴራል ዐቃቤ ህግ በኩል የወንጀል ክስ የቀረበባቸው መሆኑን ገልጾ የቤቱን ዋጋ በአንድ ጊዜ ካልከፈለች በስተቀር ቀደም ሲል በተዋዋለው የዱቤ ቤት ሽያጭ ውል መሰረት ለመፈጸምና የቤቱንም ዋጋ ለመቀበል የሚቸገር መሆኑን ገልጾ ክፍያ ለመቀበል ፈቃደኛ ባለመሆኑና ለተጠሪ በማሳወቁ ነው።

4. ተጠሪ ለግልግል ዳኞች ጉባኤ ክስ ያቀረበችው አመልካች በዱቤ ሽያጭ ውሉ መሰረት ቀጣይ ክፍያዎችን እንዲቀበልና በዱቤ ሽያጭ ውሉ መሰረት ቤቱን ለከላሽ (ተጠሪ) እንዲያስረክብ ውሳኔ ይሰጥልኝ። አመልካች የዱቤ የቤት ሽያጭ ውሉን በራሱ ስልጣንና ፍላጎት ወደ እጅ በጅ ሽያጭ ለመለወጥ የወሰደው እርምጃ የህግ መሰረትና ህጋዊ ውጤት የሌለው ነው ተብሎ የዱቤ የሽያጭ ውል የጸናና ህጋዊ ውጤት ያለው ነው ይባላልኝ በማለት ነው። አመልካች ለግልግል ዳኞች ጉባኤ በአመልካችና በአመልካች ከፍተኛ የስራ አመራር አባላት ባልተፈቀደ ሁኔታ የባንክ ስራ ሰርተዋል በማለት ዐቃቤ ህግ ያቀረበውን ክስ ለማስረዳት በማስረጃነት ያቀረባቸው አመልካች ከሃያ ስድስት ደንበኞች ጋር ያደረገውን የዱቤ የቤት ሽያጭ ውል መሆኑንና ይህም የወንጀል ድርጊት ነው ተብሎ በአመልካችና በአመልካች ከፍተኛ የስራ አመራር አባላት ላይ የተወሰነባቸው መሆኑን ገልጾ ከላሽ (ተጠሪ) የቤቱን ዋጋ እጅ በእጅ ከፍላ እንድትረከብ ካልተደረገ በስተቀር ህገ ወጥ ነው የተባለን የዱቤ ሽያጭ ውል መሰረት በማድረግ ከገዥ ቤቱን ዋጋ ለመስብስብና የዱቤ ሽያጭ ውሉን ለመፈጸም አልችልም በማለት ነው።

5. የግልግል ጉባኤው አመልካች በሰላሳ አመት ውስጥ የቤቱን ዋጋ ከተጠሪ ለመቀበል በማስማማት የተዋዋለው የዱቤ የቤት ሽያጭ ውል እንደ ህገ ወጥ የባንክ ስራ ይቆጠራል ወይስ አይቆጠርም። የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በወንጀል መዝገብ ቁጥር 91837 መጋቢት 2 ቀን 2005 ዓ/ም የሰጠው የወንጀል ፍርድ ውጤቱ ምንድን ነው? የሚሉትን ጭብጦች በመያዝ አመልካች ከተጠሪ ጋር የተዋዋለው የዱቤ የቤት ሽያጭ ውል እንደ ህገወጥ የባንክ ስራ ወንጀል የማይቆጠር መሆኑንና የወንጀል ፍርድ የዱቤ

ሽያጭውን በጠቅላላው ህገ ወጥ የማድረግ ውጤት የሌለው ነው በማለት አመልካችና ተጠሪ የተዋዋሉት የዱቤ የቤት ሽያጭ ውል የጸናና ህጋዊ ውጤት ያለው ነው። ተከላሽ (አመልካች) በዱቤ ሽያጭ ውሉ መሰረት ክፍያ አልቀበልም የሚልበት ምክንያት የለም። ተከላሽ (አመልካች) በዱቤ ሽያጭ ውሉ መሰረት ቤቱን ገንብቶ ለከላሽ (ለተጠሪ) ያስረክብ በማለት ውሳኔ ተሰጥቷል።

6. አመልካች ሚያዝያ 24 ቀን 2008 ዓ/ም በተጻፈ የሰበር አቤቱታ አመልካች ለተጠሪና ለሌሎች ደንበኞቹ ቤት በዱቤ በመሸጥ ከቤቱ ዋጋ ጋር ወለድ ጨምሮ በረዥም ጊዜ ቤቱን ዋጋ ለማስከፈል የተዋዋላቸው ውሎች ህገ ወጥ በሆነ መንገድ የባንክ ስራ የመስራት ወንጀል ነው ተብሎ አመልካችና የአመልካች ክፍተኛ የስራ አመራሮች በወንጀል ጥፋተኛ ተብለው ከተቀጡ በኋላ የግልግል ጉባኤው የዱቤ ሽያጭ ውሉና የአከፋፈል ስርዓቱ ህጋዊ ነው። በዱቤ ሽያጭ ውሉ መሰረት የቤቱ ዋጋ ልትቀበል ይገባል። ቤቱን ለገዥ አስርክብ በማለት የሰጠው ውሳኔ አንድ ድርጊት በአንድ ስርዓት ውስጥ ህገ ወጥ የሆነ ወንጀል ነው ከተባለ በኋላ እንደገና ህጋዊ ነው የሚባልበት ምክንያት ሳይኖር ህጋዊ ነው የተባለ መሆኑን የሚያሳይና መሰረታዊ የህግ ስህተት ያለበት በመሆኑ በሰበር ታይቶ እንዲታረምልኝ በማለት አመልክቷል። አመልካች ግንቦት 25 ቀን 2008 ዓ/ም በሰጠችው መልስ አመልካች በዱቤ በመሸጡ ሳይሆን በህገ ወጥ መንገድ የባንክ ስራ በመስራቱ ነው። በወንጀል የተሰጠው ፍርድ ክፍታብሔር ህጉ ጋር በሚጣጣም መንገድ መትርጎም አለበት። አመልካች በራሱ ስልጣን የውሉን መሰረታዊ ሁኔታ የማሻሻልም ሆነ የመለወጥ ስልጣን የለውም። ስለዚህ የግልግል ጉባኤው የአመልካችን ክርክር ውድቅ ያደረገው በአግባቡ ስለሆነ የሰበር አቤቱታው ውድቅ ይደረግልኝ በማለት ተከራክራለች። አመልካች ግንቦት 25 ቀን 2008 ዓ/ም የተጻፈ የመልስ መልስ አቅርቧል።

7. ከስር የክርክሩ አመጣጥና ግራ ቀኙ በዚህ ሰበር ችሎት ያቀረቡት የጽሁፍ ክርክር ከላይ የተገለጸው ሲሆን እኛም ጉዳዩን መርምረናል። ጉዳዩን እንደመርመርነው አመልካች በጳግሜ 5 ቀን 2000 ዓ/ም በተዋዋለው የዱቤ የቤት ሽያጭ ውል ለተጠሪ በብር 660,121 (ስድስት መቶ ስልሳ ሺ አንድ መቶ ሃያ አንድ ብር) ለተጠሪ ተለይቶ የተገለጸውን አፓርትመንት ቤት ለመሸጥ የተስማማና ተጠሪም ቤቱን ለመግዛት የተስማማ መሆኑ ግልጽ ነው። ግራ ቀኙን እያከራከረ ያለው አመልካች ይህንን የቤቱን ዋጋ ከተጠሪ ለመቀበልና ተጠሪም ለአመልካች የቤቱን ዋጋ ለመክፈል የተስማሙበት የቤቱ ዋጋ የአከፋፈል ስርዓት ነው።

8. አመልካችና ተጠሪ በተዋዋሉት የዱቤ የቤት ሽያጭ ውል መሰረት ገዥዋ (ተጠሪ) ቤቱን ከመረከቧ በፊት በስድስት ክፍያዎች ብር 197,704 (አንድ መቶ ዘጠና ሰባት ሺ ሰባት

መቶ አራት ብር)ለመክፈል የተስማማች ሲሆን ቀሪውን ብር 462,417 (አራት መቶ ስልሳ ሁለት ሺ አራት መቶ አስራ ሰባት ብር) ተጠሪ ቤቱን ከተረከበች በኋላ የቤቱ ዋጋ ከሚወልደው ወለድ ጋር በወር 5,133 (አምስት ሺ አንድ መቶ ሰላሳ ሶስት ብር) እየክፈለች በሰላሳ አመት ውስጥ ከፍላ ለማጠናቀቅና አመልካችም ቀሪውን ቤቱን ዋጋ በውሉ በተገለጸው መንገድ ለመሰብሰብ ተስማምተው የዱቤ ሽያጭ ውሉን የተፈራረሙ መሆኑን ግራ ቀኙ ለግልግል ጉባኤውና ለዚህ ሰበር ችሎት ካቀረቡት ክርክር ተረድተናል አመልካች ከተጠሪ ጋር ባደረገው የቤት ሽያጭ ውል አይነታዊ ጉዳይ የሆነው የቤቱ ዋጋ እከፋፈል ስርዓት ማለትም ተጠሪ የቤቱን ዋጋ ከነወለዱ በወር የተወሰነ ክፍያ እየክፈለች በሰላሳ አመት ውስጥ ከፍላ እንድታጠናቀቅ የተዋዋልነው የውል ክፍል ያለ ህጋዊ ፈቃድ የባንክ ስራ የመስራት ወንጀል ነው ተብሎ አመልካችና የአመልካች ከፍተኛ የስራ ኃላፊ በወንጀል የተከሰሱና በፍርድ ጥፋተኛ ተብለው የተቀጡ በመሆኑ አመልካች በፍርድ ወንጀል ነው የተባለ ውል የሚፈጽምበት ምክንያት የለም በማለት ነው።

9. እኛም አመልካች መከራከሪያ ያደረገው የወንጀል ፍርድ፣ ፍርዱ በፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት የጸና ወይም የተሻረ ስለመሆኑና በጉዳይ ላይ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የሰበር አጣሪ ችሎት የሰጠውን ትዕዛዝ መሰረታዊ ይዘት ለመረዳት አግባብነት ያላቸውን መዛግብት በማስቀረብ መርምረናል። ጉዳዩን እንደመረመርነው የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባልስልጣን ዐቃቤ ህግ ለፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመዝገብ ቁጥር 91837 ባቀረበው የወንጀል ክስ፣ አመልካች የገንዘብና የባንክ አዋጅ ቁጥር 83/1986 አንቀጽ 59 ንዑስ አንቀጽ 1(ሸ)፣ ንዑስ አንቀጽ 2(ሀ) እና “ሐ” የተደነገገውን በመተላለፍ በብሔራዊ ባንክ ፈቃድ ሳያገኝ 1999 ዓ/ም በተደራጀ መንገድ ቤት በዱቤ በመሸጥ የዱቤ ብድር በመስጠት ቤት በዱቤ ከገዙት ደንበኞቹ ከፍተኛ መጠን ያለው ወለድ በመሰብሰብ በህገ ወጥ መንገድ የባንክ ስራ የመስራት ወንጀል ፈጽሟል በማለት በመጀመሪያ (አንድኛው) የወንጀል ክስ የመሰረተበት ሲሆን በሁለተኛው የወንጀል ክስ የአመልካች የቦርድ ሰብሳቢ የሆኑት ሁለተኛ ተከላሽ የነበሩት ሰው አመልካች በመጀመሪያው የወንጀል ክስ የተጠቀሰውን ወንጀል ፈጽመዋል በማለት ክስ የቀረበ መሆኑን ካስቀረብናቸው መዛግብት ተረድተናል።

10. ከላይ ከተገለጸው በተጨማሪ የገቢዎችና ጉምሩክ ዐቃቤ ህግ አመልካች አዋጅ ቁጥር 592/2000 አንቀጽ 58 ንዑስ አንቀጽ 1 በመተላለፍ፣ ከብሔራዊ ባንክ የባንክ ስራ ለመስራት የሚያስችለው ፈቃድ ሳያገኝ፣ በ2001 ዓ/ም ለበርካታ ደንበኞቹ ቤት በዱቤ ከሸጠ በኋላ የቤቱን ካርታ በመያዥነት በመያዝ፣ ከዱቤ ከተሸጠው የቤቶቹ ዋጋ ላይ ከፍተኛ መጠን ያለው ወለድ በማስከፈል ለደንበኞቹ የዱቤ የቤት ሽያጭ ብድር በመሰጠት በህገ ወጥ መንገድ የባንክ ስራ የመስራት ወንጀል ፈጽሟል በማለት

በሶስተኛው የወንጀል ክስ፣ ክስ መስርቶበታል። እንዲሁም በስር ከፍተኛ ፍርድ ቤት ሁለተኛ ተከላሽ በነበሩት የአመልካች የቦርድ ሰብሳቢ በሶስተኛው የወንጀል ክስ የተጠቀሱትን የህግ ድንጋጌዎች በመተላለፍ በሶስተኛው የወንጀል ክስ የተጠቀሰውን ወንጀል ፈጽመዋል በማለት በአራተኛው የወንጀል ክስ መስርቷል።

11. የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በወንጀል መዝገብ ቁጥር 91837፣ ከላይ ይዘታቸው ስለተገለጸው የወንጀል ክሶችና ሌሎች የህግ ማዕቀፎች ተጠቅሰው በቀረቡት የወንጀል ክሶች ላይ የከላሹንና የተከላሾችን ክርክርና ማስረጃ ከሰማ፣ ከመርመርና ከመዘነ በኋላ አመልካች ህጋዊ ፈቃድ ሳይኖረው በዱቤ ቤት በመሸጥና ወለድ በማስከፈል በአንደኛው የወንጀል ክስና በሶስተኛ የወንጀል ክስ የተጠቀሱትን የህግ ድንጋጌዎች በመተላለፍ በህገ ወጥ መንገድ የባንክ ስራ የመስራት ወንጀሎችን የፈጸመ ጥፋተኛ ነው። የአመልካች የቦርድ ሰብሳቢ የሆኑት ሁለተኛው ተከላሽም በሁለተኛው የወንጀል ክስና በአራተኛው የወንጀል ክስ የተገለጹትን በህገ ወጥ መንገድ የባንክ ስራ የመስራት ወንጀሎችን ፈጽሟል በማለት በመዝገብ ቁጥር 91837 መጋቢት 2 ቀን 2005 ዓ/ም የጥፋተኝነት ውሳኔ የሰጠ መሆኑንና በአመልካችና በአመልካች የቦርድ ሰብሳቢ በነበሩት ሁለተኛው ተከላሽ ላይ ግንቦት 14 ቀን 2005 ዓ/ም የቅጣት ውሳኔ የወሰነ መሆኑን ተረድተናል።

12. አመልካች በዱቤ ቤት መሸጥ ህገ ወጥ የባንክ ስራ የመስራት ወንጀል ነው ተብሎ የገቢዎችና ጉምሩክ ዐቃቤ ህግ ለከፍተኛ ፍርድ ቤት የቀረበው በአንደኛው የወንጀል ክስ እና ሶስተኛውን የወንጀል ክስ ጥፋተኛ መባሌ ተገቢ አይደለም በማለት ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የወንጀል ይግባኝ ችሎት የይግባኝ ቅሬታ አቅርቧል። በስር ፍርድ ቤት ሁለተኛ ተከላሽ የነበሩት የአመልካች የቦርድ ሰብሳቢ የገቢዎችና ጉምሩክ ዐቃቤ ህግ በሁለተኛው የወንጀል ክስና በአራተኛው የወንጀል ክስ የጠቀሳቸውን የህግ ድንጋጌዎች ተላልፈህል ተብሎ የተሰጠብኝ የጥፋተኝነት ውሳኔ ተገቢነት የሌለው በመሆኑ ሊሻርልኝ ይገባል በማለት የይግባኝ ቅሬታቸውን ማቅረባቸውን ተረድተናል።

13. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የወንጀል ይግባኝ ሰሚ ችሎት አመልካችና የአመልካች የቦርድ ሰብሳቢ እና ሌሎች ተከላሾች እንዲሁም የኢትዮጵያ ጉቢዎችና ጉምሩክ ዐቃቤ ህግ በይግባኝ መዝገብ ቁጥር 90549 የቀረበውን ይግባኝ፣ በወንጀል ይግባኝ መዝገብ ቁጥር 90222 በማጣመር፣ የግራ ቀኙን ክርክር ከሰማና ከመረመረ በኋላ፣ ቤት በዱቤ በመሸጥ የቤት ዋጋ ከወለድ ጋር መቀበል ህገ ወጥ የባንክ ስራ የመስራት ወንጀል ነው ሊባል የማይችልና አመልካችም አዋጅ ቁጥር 83/1986 እና አዋጅ ቁጥር 592/2000 በልዩ ሁኔታ ኮርፖሬሽኖችና ድርጅቶችን ጥፋተኛ የሚያደርግ ልዩ ድንጋጌ ባልያዙበት ሁኔታ በህገ ወጥ መንገድ የባንክ ስራ መስራት ወንጀል ፈጽሟል ተብሎ ሊከሰስና ጥፋተኛ ሊባል የሚችልበት የህግ ማዕቀፍ የሌለ መሆኑን ገልጿ፣ አመልካች የከፍተኛ

ፍርድ ቤት ጥፋተኛ ብሎ የቅጣት ውሳኔ ከሰጠበት አንደኛ እና ሶስተኛው የወንጀል ክስ በነጻ እንዲሰናበት፣ የአመልካች የቦርድ ሰብሳቢ የነበሩት ሁለተኛው ተከላሽ የከፍተኛ ፍርድ ቤት በሁለተኛው ክስና በአራተኛው ክስ ጥፋተኛ ብሎ ከወሰነባቸው የቅጣት ውሳኔ በነጻ እንዲሰናበቱ ጥር 6 ቀን 2008 ዓ/ም በሰጠው ፍርድ ከገጽ 15 እስከ ገጽ 19 የሰጠውን ፍርድ ይዘት በማገናዘብ ለመረዳት ችለናል።

14. ከዚህ በተጨማሪ የወንጀል ይግባኝ ሰሚ ችሎቱ አመልካች በአንደኛው የወንጀል ክስና በሶስተኛው የወንጀል ክስ ከተከሰሰበት ወንጀል በነጻ የተሰናበተ መሆኑን፣ የአመልካች የቦርድ ሰብሳቢ ሁለተኛው ተከላሽ በሁለተኛው የወንጀል ክስ እና በአራተኛው የወንጀል ክስ ከተከሰሰበት በህገ ወጥ መንገድ የባንክ ስራ የመስራት ወንጀል በነጻ እንዲሰናበቱ በግልጽ ውሳኔ የሰጠበት መሆኑን ይግባኝ ሰሚው ችሎት በወንጀል ይግባኝ መዝገብ ቁጥር 90222 ጥር 6 ቀን 2008 ዓ/ም በሰጠው ፍርድ፣ በውሳኔው ክፍል በተራ ቁጥር 1 እና በተራ ቁጥር 2 ካሰፈረው ውሳኔ ይዘት ለመረዳት ችለናል። የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ዐቃቤ ህግ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት በመዝገብ ቁጥር 90222 ጥር 6 ቀን 2008 ዓ/ም የሰጠው ፍርድ እና ውሳኔ መሰረታዊ የህግ ስህተት ያለበት ስለሆነ በሰበር ታይቶ ይታረምልኝ በማለት መጋቢት 27 ቀን 2008 ዓ/ም የተጻፈ ሃያ አራት ገጽ የሰበር አቤቱታ አቅርቦ፣ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የወንጀል ይግባኝ ችሎት በወንጀል ይግባኝ መዝገብ ቁጥር ጥር 6 ቀን 2008 ዓ/ም የሰጠው ፍርድና ውሳኔ በሰበር ችሎት ሊታይ የሚቻል መሰረታዊ የህግ ስህተት የሌለው መሆኑን በመግለጽ፣ የሰበር አጣሪ ችሎት በመዝገብ ቁጥር 126067 ታህሳስ 17 ቀን 2009 ዓ/ም በሰጠው ትዕዛዝ፣ የገቢዎችና ጉምሩክ ዐቃቤ ህግ ያቀረበውን የሰበር አቤቱታ ውድቅ በማድረግ መዝገቡን የዘጋው መሆኑን ተረድተናል።

15. ከላይ ከገለጽናቸው በየደረጃው ከተሰጡ የወንጀል ፍርዶች የምረዳው፣ ምንም እንኳን አመልካች ቤት በዱቤ በመሸጥ፣ ከቤቱ ዋጋ ጋር በመጨመር ወለድ መቀበሉ ያለ ህጋዊ ፈቃድ የባንክ ስራ የመስራት ወንጀል ነው በማለት የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በወንጀል መዝገብ ቁጥር 91837 በአመልካችና በአመልካች የቦርድ ሰብሳቢ ላይ የጥፋተኝነትና የቅጣት ውሳኔ የሰጠ ቢሆንም፣ ጉዳዩን በይግባኝ ያየው የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የወንጀል ይግባኝ ሰሚ ችሎት በወንጀል ይግባኝ መዝገብ ቁጥር 90222 ጥር 6 ቀን 2008 ዓ/ም በሰጠው ፍርድና ውሳኔ አመልካችና የአመልካች የቦርድ ሰብሳቢ የአዋጅ ቁጥር 83/1986 እና የአዋጅ ቁጥር 592/2000 የወንጀል ድንጋጌዎች በመተላለፍ ያለ ህጋዊ ፈቃድ የባንክ ስራ የመስራት ወንጀል ፈጽመዋል በማለት የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት የሰጠውን የጥፋተኝነትና የቅጣት ውሳኔ በመሻር አመልካችና የአመልካች የቦርድ ሰብሳቢ ከቀረበባቸው ያለ ህጋዊ ፈቃድ የባንክ ስራ

የመስራት ወንጀል በነጻ እንዲሰናበቱ ውሳኔ ሰጥቷል። የወንጀል ይግባኝ ሰሚው ችሎት የሰጠውን ፍርድና ውሳኔ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የሰበር ችሎት፣ በሰበር መዝገብ ቁጥር 126067 ታህሳስ 17 ቀን 2009 ዓ/ም በሰጠው ትዕዛዝ አጽንቶታል።

16. ከዚህ አንጻር ሲታይ በይግባኝ የተሻረውን የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመዝገብ ቁጥር 91837 የሰጠውን የጥፋተኝነትና የቅጣት ውሳኔ በማጣቀስ ከተጠሪ ጋር ጳጉሜ 5 ቀን 2000 ዓ/ም የተዋዋልኩት የዱቤ የቤ ሽያጭ ውል የወንጀል ተግባር ነው የተባለ ስለሆነ ውሉን እንዲፈጸም አልገደድም በማለት አቅርቦት የነበረው ክርክር ተገቢነት የነበረው ቢሆንም፣ በሂደት የከፍተኛ ፍርድ ቤት በመዝገብ ቁጥር 91837 የሰጠው የጥፋተኝነትና የቅጣት ውሳኔ ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት በወንጀል ይግባኝ መዝገብ ቁጥር 90222 ጥር 6 ቀን 2008 ዓ/ም በሰጠው ፍርድና ውሳኔ የተሻረ መሆኑን እያወቀ፣ ለዚህ ሰበር ችሎት ግንቦት 25 ቀን 2008 ዓ/ም ባቀረበው የመልስ መልስ ከተጠሪ ጋር የተዋዋለውን የዱቤ የቤት ሽያጭ ውል ላለመፈጸም መከራከሪያ አድርጎ ማቅረቡ ተገቢ ሆኖ አላገኘነውም።

17. በመሆኑም የግልግል ጉባኤ ዳኞች የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት፣ በመዝገብ ቁጥር 91837 የአመልካችና በአመልካች የቦርድ ሰብሳቢ፣ ያለ ህጋዊ ፈቃድ የባንክ ስራ የመስራት ወንጀል ፈጽመዋል በማለት የሰጠው የጥፋተኝነትና የቅጣት ውሳኔ፣ በአመልካችና በተጠሪ መካከል የተደረገው የዱቤ የቤት ሽያጭ ውል ሊፈጸም ይገባል ወይም አይገባም የሚለውን ጭብጥ ለመወሰን አግባብነት እንደሌለው በመግልጽ የሰጠው የህግ ትርጉምና በሌሎች ነጥቦች ላይ ያስፈራቸው ትችቶች በፍርድ ወንጀል ነው የተባለን ክፍያ፣ የወንጀል ፍርዱ ስልጣን ባለው ፍርድ ቤት ታይቶ ከመሻሩ በፊት አመልካች እንዲቀበል የሚያስገደድና በፍታብሔር ህግ ቁጥር 1792 ንዑስ አንቀጽ 1 እና በፍታብሔር ህግ ቁጥር 1793 ድንጋጌዎችን የሚጥስና መሰረታዊ የህግ ስህተት የነበረበት ውሳኔ እንደሆነ ተረድተናል።

18. ሆኖም የግልግል ጉባኤው ነሐሴ 22 ቀን 2007 ዓ/ም የአመልካችና የተጠሪን ክርክር ስምቶ ውሳኔ ከሰጠ በኋላ፣ አመልካች ቤት በዱቤ በመሸጥ የቤቱን ዋጋ ከነወለዱ በረዥም ክፍያ ለመሰብሰብ ከደንበኞቹ ጋር በመዋዋል የቤቱን ዋጋ ከውሉ መሰረት ከነወለዱ መቀበሉ፣ ያለህጋዊ ፈቃድ የባንክ ስራ መስራት ወንጀል አመልካችንና የአመልካችን የቦርድ ሰብሳቢ ጥፋተኛ የማያስኝና በወንጀል የማያስቀጣ መሆኑን በመግለጽ የከፍተኛው ፍርድ ቤት በመዝገብ ቁጥር 91837 የሰጠውን የጥፋተኝነትና የቅጣት ውሳኔ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት በመዝገብ ቁጥር 90222 ጥር 6 ቀን 2008 ዓ/ም በሰጠው ፍርድና ውሳኔ የሻረው በመሆኑና ይግባኝ ሰሚው ችሎት የሰጠው ፍርድና ውሳኔ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የሰበር አጣሪ

ችሎት በሰበር መዝገብ ቁጥር 126061 ታህሳስ 19 ቀን 2009 ዓ/ም በሰጠው ትዕዛዝ ያጸናው በመሆኑ፤ አመልካች ከተጠሪ ጋር ጳጉሜ 5 ቀን 2000 ዓ/ም የተዋዋልኩት የዱቤ የቤት ሽያጭ ውል የወንጀል ተጠያቂነትን የሚያስከትል ህገ ወጥ ውል በመሆኑ በውሉ መሰረት እንድፈጽም ልገደድ አይገባም በማለት የሚያቀርበው ክርክር ህጋዊ መሰረት የሌለው በመሆኑ አልተቀበልነውም። በመሆኑም የግልግል ዳኞች ለውሳኔያቸው የሰጡትን ምክንያትና በውሳኔያቸው ላይ የሰጧቸውን ትዕዛዞች በማሻሻል በውጤት ደረጃ አመልካች ከተጠሪ ጋር ጳጉሜ 5 ቀን 2000 ዓ/ም በተዋዋለው የዱቤ የቤት ሽያጭ ውል መሰረት ሊፈጽም ይገባል በማለት የሰጡትን ውሳኔ አፅንቶታል።

ው ሳ ኔ

1. የግልግል ዳኞች ነሐሴ 22 ቀን 2007 ዓ/ም፤ አመልካች ከተጠሪ ጋር ጳጉሜ 5 ቀን 2000 ዓ/ም በተዋዋለው የዱቤ የቤት ሽያጭ ውል መሰረት ሊፈጽም ይገባል በማለት የሰጡት የውሳኔ ክፍል ምክንያት ተለውጦ ፀንቷል።
2. አመልካች ከተጠሪ ጋር በተዋዋለው የዱቤ የቤት ሽያጭ ውል መሰረት፤ የቤቱን ዋጋ በውሉ ከተገለጸው ወለድ ጋር በውሉ በተቀመጠው የአክፋፈል ስርዓት መሰረት ነው ሊቀበል ይገባል በማለት ወስነናል።
3. አመልካች ከተጠሪ ጋር በተዋዋለው የዱቤ የቤት ሽያጭ ውል መሰረት ለተጠሪ የሸጠውን ቤት የማስረከብ ኋላፊነት አለበት በማለት ወስነናል።
4. ተጠሪ (ከሳሽ) ጉዳዩን በግልግል ዳኞች ለማሳየት ያወጣቸውን ብር 40,506 (አርባ ሺ አምስት መቶ ስድስት ብር) ተከሳሽ (አመልካች) ሊከፍላት ይገባል በማለት ወስነናል።
5. በዚህ ፍርድ ቤት ያወጡትን ወጭና ኪሳራ ግራ ቀኝ ለየራሳቸው ይቻሉ ብለናል።

መዝገቡ ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ሃ/ወ